

Hea on teha head!

TEKST ANNE METSIS
FOTO VIDA PRESS

Kas keegi teab kedagi, kes teab kedagi, kes on heategevusega kokku puutunud? Vastus on jaa!

Paarkümmend aastat tagasi sai sõbra neljalapseline pere tänu Rootsist saabunud abipakkidele riided selga. Mu Rootsis elav sõbranna annetab kaks korda aastas seitsekümmend eurot nägemispuudega inimeste ühingule ja on sõlminud igakuise kümneeurose püsikorralduse loodushoiu tarbeks. Siinne sõbranna on aktiivne rahvusvahelise naisteühingu pidulike heategevusürituste korraldamisel. Meenub ka oma meisterdamiste ja kunstitööde annetamine lapse kooli jõululaadale ja heategevusoksjonile. Olen viinud sooje riideid Ukraina seltsile sõjakoldesse sattunute jaoks. Mu tütre toake on olnud hoiukoduks peatosinale kodutule kassipojale koos kassiomadega ja hiljaaegu andsin

Hooandjas hoogu loomade varjupaiga toetuseks valmiva kalendri trükkimine kule. Kas mu pisteline panus üldse liigitub heategevuse alla ja kuidas kõige otstarbekamalt veel kellegi või millegi jaoks abi anda?

“Liigitub ikka,” ütleb Eesti Lastefondi juhataja **Sirje Grossmann-Loot**. Edasisel tegutsemisel soovib ta juhinduda infost, mida hetkegevusorganisatsioonide kodulehtedelt leiab.

“Kõigepealt võiks eelistada kodumaiseid abiühendusi ja vaadata, kui kaua nad on juba tegutsenud. Siis saab kodulehel jälgida, kas annetus jõudis nendeni. Ehk oleks otstarbekam panustada nende heaks, kelle tegevust riik ei toeta,” soovib kolmekümneaastase kogemusega heategevusfondi juht.

Kui algusaastatel toetati eraisikuid ja paljulapselisi peresid, siis praegu on lastefondi abi suunatud ellu astuvatele lastekodulastele – kord aastas saavad stipendiumi kõik kõrgkooli astunud kasvandikud. Peale selle kingipakk spordiklubi- ja kinopääsmete, kosmeetika- või kodutarvetega, mille on fondile annetatud ettevõtted. Viimase aja tänuväärsemaks heategijaks nimetab Sirje Grossmann-Loot Saaremaa Rallyt, mille juubeliürituse külalislitel paluti kingituse asemel teha annetus lastefondile.

“Kõrgharidus on lastekodus sirgunule eriti oluline, see avab võimaluse senisest sotsiaalsest keskkonnast välja astuda. Lift, mis aitab kõrgemale,” ütleb Sirje Grossmann-Loot.

Ennast kõrgustesse tõstetuna tunnevad ilmselt ka need, kes head teevad. “Annetajale kasvaksid nagu inglitiivaad selga,” tõdeti ETV teemakohases saates “Suud puhtaks”. Äsja koguti paari päevaga raha väikese Annabelli vähiraviks, mis “arstis” meid kõiki ja tõi selgemalt esile arusaama, mida tähendab inimeseks olemine.

2014. aastast tegutsev **SA Hille Tänavsuu Vähiravifond “Kingitud elu”** pole kedagi üksikõikseks jätnud. Nüüdseks on abi saanud 170 inimest. “Korjanduskarbiga seisjate peale leidub ikka ka pahandajaid, kuid enamjaolt on inimesed mõistvad. Koos haigete aitamisega ravib iga heategu ka ühiskonda,” ütleb fondi asutaja **Toivo Tänavsuu**. “Meie jaoks on kõik elud kulutõhusad, kingime inimestele **l o o t u s t**, mõistet, mis ei paigutu haigekassa Exeli tabelisse.”

ANNETUSKULTUURIST

Võime küsida, miks peame aitama osta haiglale aparati, kui oleme riigile juba niigi tulumaksuna annetanud suure osa sissetulekust. Tuleme ühiskonnast, kus olime harjunud saama, sestap pole heategevus meile sama enesestmõistetav kui näiteks Ameerikas. Seal on iga kodaniku püha kohus anda oma sissetulekust kümme protsenti ühiskonnale tagasi. Nn kümne saavad enamjaolt kogudused, kes rahaga edasi toimetavad. Suhtumine, kui palju peaks keegi kedagi aitama, on eri maades erinev. Ka Põhjamaades peetakse abistamist rohkem riikliku sotsiaalsüsteemi ülesandeks.

Väikest riiki on kallid pidada ja jõukamateski maades ei jõua riik kõige eest seista. Riik ehitab haigla ja palkab personali, annetaja osaks on äratundmine, et ka **m i n u s t** sõltub midagi, ka mina saan kedagi aidata.

Kui varem oli keskmine annetaja 40–50aastane naine, siis tervishoiu nüüdne toetaja on pigem 35–45aastane lapsega kodus olev ema – tundlik ja kursis heategevusmaastikul toimuvaga. Juurde on tulnud ka “keskmine mees”, kes seni hoidis pigem eemale, kuid kui juba annetama asub, siis teeb seda suurema summaga.

Sirje Grossmann-Loot meenutab, et kui Eesti Lastefond alustas, oli annetajaid üllatuslikult palju. “Tahe endast viletsamal järjel olijale head

“Kõigepealt võiks eelistada kodumaiseid abiühendusi.”

SIRJE GROSSMANN-LOOT

teha oli tohutu suur.” Näiteks ilmneb 1989. aasta protokollist, et toetusi jagati Afganistanis langenud sõjameeste perele ja üksikvanemast lastekodukasvandikele. Rapla haridusosakonna palvel toetati paarisaja rublaga pensionäre, kelle eestkostel olid lapsed. Heldelt annetas fondile Eesti Raamat, et toetada väikese sissetulekuga peresid – tervelt 59 967 rubla.

Praegu jaguneb heategevus paljude ühenduste vahel, kes küll omavahel ei võistle. Pigem võistlevad valdkonnad, mille hulgast kerkivad aeg-ajalt üles n-õ moeteemad. Kasuks tuleb ka “telegeenilisus”, nagu mõne aasta eest lahvatanud jää-ämbri kampaania puhul lihasehaigete toetuseks. Tavaliselt ei jää abita lapsed ega tervise-, spordi, kultuuri- ja haridusvaldkond. Aga kuidas panna pensionär annetama narkomaanide võõrutuskeskuse heaks? Nunnud kassipildid loomade varjupaiga kampaanias mõjuvad ju palju emotsionaalselt. Paljudel heategevusorganisatsioonidel ei ole lihtne ennast müüa. “Pole kerge meelitada ajakirjanikku stipendiumi jagamist kajastama,” tõdeb Grossman-Loot. Mõtleivate inimestena saame abi vajalikkusest aru ka ilma suurema kajastuseta, kuid telekampaania käivitab annetuse hoogsamalt.

MITTE ÜKS NES RAHA

Heategevus on elustiili küsimus – loodad, et kui kedagi aitad, siis aidatakse ka sind, kui abi vajad. Alati ei pea abi olema seatud pangatšekiga. Aidata saab ka oma aja panustamise ja erialaste oskustega (juriidilised teadmised, kogemused kodulehe kujundamisel), abi saab pakkuda inventari ja ruumide remontimiseks jne.

“Keilas tegutseva **Kiwanise klubi** eripära on, et ei koguta annetusi, vaid

Eesti annetaja nägu

- Iga viies Eesti täiskasvanu annatab heategevuseks.
- Esindatud on kõik vanusegrupid kõikidest sissetulekugruppidest.
- Keskmine annetussumma on pisut alla 1% sissetulekust.
- Kolmveerand annetajaist panustavad aastas heategevusse alla 100 euro, ühekordselt 10 eurot.
- Annetuste saajate esikümnes on 6 religiooniga seotud ühingut.
- Eelmisel aastal annetati vabaühendustele 33 miljonit eurot.
- Kõige rohkem annetusi, mis ületab isegi kirikutele antava abi, saab SOS Lasteküla – mullu 1,9 miljonit eurot.
- 2015. aastal ületasid eraisikute annetused ettevõtete panuse.
- 2016. aastal oli suurim üksikisiku annetus 190 000 eurot, ettevõttelt 400 953.

(Allikas ETV)

tegutsetakse koos kogukonnaga,” ütleb klubi ekspresident **Marika Seppi**. 1990ndate alguses loodud rahvusvahelise organisatsiooni tütarclubi on hoo andnud maakonna laatadele ja laste lumelinna ehitamisele. Juba viisteist aastat korraldatakse esimesel advendil töötuba, kus vabatahtlikud valmistavad pool tuhat riidest nukku lastehaiglatele. Üleni valgele nukule võib haige laps joonistada oma tahtsi näo ja tervenemiseks vajalikke protseduure saab näidata kõigepealt nuku peal. Teine pool tuhat nukku valmib Keila sotsiaalkeskuses. Seal koos käivatele abivajajatele pakub suurt rahulolu kellegi teisegi jaoks midagi ära teha. >>

OMA AJA ANNETAMINE

“Vabatahtlikke ühendavaid heategevusorganisatsioone võib Eestis olla juba tuhandeid,” ütleb veebikeskkonnas **Vabatahtlike Värav** toimetaja **Anu Viltrop**, kes töötab ka pagulaste vabatahtliku tugisikuna. “Vabatahtlikke innustab teadmine, et Eestis on paljut võimalik paremaks teha meie enda tegetsemisega. Näiteks ligi tuhande abipolitseiniku patrullimine – nad on saanud vastava koolituse ja tavakodanik neid “päris” politseinikest ei eristagi,” teab ta. “Võib-olla on keeruline kõrvutada abipolitseinikku ja kodutute loomade varjupaigas abiks käijat, kuid oma heatahtliku panuse annavad mõlemad. Kui tekib soov aidata, tasub alustada oma kodukohast ja uurida, millised ühendused seal on. Maakondlikust arenduskeskusest leiab konsultandi, kellel on sellest ülevaade,” soovib Anu, lisades, et vabatahtlikutöö pole midagi, millest kõva häälega kuulatakse, pigem tähendab see tasast nokitsemist ja tehtust hingelise rahulolu saamist, ehk ka väikest isekat soovi midagi juurde õppida. Seega – ei midagi glamuuret?

HEATEGEVUS – GLAMUUR?

Koos vabariigi taasünniga saabus meile muu maailma glamuur, nii ka heategevuses. “Meil oli palju häid kavatsusi ning kui oleme suutnud süüdata kustunud sära kas või mõneski silmapaaris, pole meie töö olnud asjata,” räägib 25. tegevusaastas tähistava rahvusvahelise heategevusorganisatsiooni **Zonta** Tallinna klubi algusaastaste asutajaliige **Silva Tomingas**. Iga-aastaselt konverentsil, millele

järgnes pidulik tuluõhtu, meenutati, kuidas tuli välja mõelda ideid ühiskonna valupunkte toetavate projektide rahastamiseks. Heategevust, ka glamuuriga seostuvat, oli seni nähtud vaid Soome televisioonist. Nii kuulutas ühe Zonta ürituse kohta käinud pealkiri ajalehes: “Glamuurne õhtu rinnavähi vastu!” Glamuur äratas uudishimu ja tõmbas ligi annetusraha. Korraldati moeetendusi modelidega, kelleks olid klubi tuntud

“Kui tekib soov aidata, tasub alustada oma kodukohast.”

liikmed Silvi Vrait, Liina Orlova, Daisy Järva... “Neile üritusele joosti tormi ja annetati oma aja kohta fantastilisi summasid – 25 000 krooni Vähi-liidule, 10 000 lastehaiglale. Kui toimus glamuurne pesushow, oli Gloria restorani saal viimse kohani välja müüdnud,” meenutab Tomingas.

Esimeste tuluõhtute rahaga toetati kultuuri, sh andekaid noori talente, nagu Ellerheina tütarlastekoor, edaspidi läksid summad meditsiini ja sotsiaalse ebavõrdsuse vähendamise tarvis. “Vaegnägijast neiu muretsenud juhtkoerakutsika nimeks sai Zonta,” meenutab Zonta fondi halduskogu esinaine **Reet Lindström** ja lisab: “Meie põhimõte on anda abivajajale õng, mitte kala. Praegu toetame naisüliõpilaste doktoriõpet Eesti kõrgkoolides.”

“Kas meil on vaja miljonit annetajat, kes annavad ühe euro, või üht

Zonta klubi kaunid daamid.

annetajat, kes annetab miljoni?” küsiti telesaates. Iga annetus, olgu see nii väike kui tahes, on abiks. Annetava inimese kohta on aga teada, et eneseusu ja enesega toimetuleku kõrval iseloomustab teda ka keskmisest suurem õnnelikkus.

Kuhu annetada:

Vabatahtlike Värav, TÜK Lastefond, Eesti Lastefond, Toidupank, Lions Club, Pelgulinna Sünnitusmaja Toetusfond, Dharma, SOS Lasteküla, Help.ee, Naerata Ometi, MTÜ Tallinna Lastehaigla Toetusfond, Unicef, Punane Rist, Maarja Küla Toetusfond, MTÜ Südame-te Soojus, Minu Unistuste Päev.

Kuidas suhtub maksuamet?

- Äriühingud saavad teha maksuvabalt annetusi mittetulundusühingutele 2% ulatuses oma kasumist.
- Erasisik saab maksuvabastust 1200 euro ulatuses, selle summa sisse võivad lisaks annetusele kuuluda ka koolituskulud ja laenuintressid.
- Maksuvabastusega annetusi saab teha usuühendustele ja mittetulundusühingutele, mis on kantud MTÜde registrisse.
- Eelmisel aastal maksis riik eraisikutele annetustelt tagasi miljon eurot.
- Annetuseks ei loeta kaubanäidiseid, alla 10 euroseid reklaamkingitusi, sponsorlust, mille eesmärgiks on reklaamimine ning asju, millel puudub tarbimisväärtus.